

Шацький лісовий фаховий коледж ім. В. В. Сулька

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ

з української мови

для абітурієнтів до вступу

в Шацький лісовий фаховий коледж ім. В. В. Сулька

на основі базової загальної середньої освіти (9 кл.)

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні циклової комісії загальноосвітніх
та суспільно-гуманітарних дисциплін

14. 05. 2026 року, протокол № 9

Голова циклової комісії

Юрій МАРЧУК

Пояснювальна записка

У час становлення і розвитку національної освіти вивчення української мови у ВНЗ I-II рівнів акредитації спрямоване на створення оптимальних умов для удосконалення навчально – виховного процесу, його ефективності й результативності, забезпечення можливості постійного самовдосконалення й самореалізації особистості, формування інтелектуального та культурного потенціалу як вищої цінності нації.

Метою вивчення української мови є розвиток пізнавального інтересу до державної мови в цілому та системне повторення, узагальнення набутих у школі учнями знань про мову і мовлення, розвиток мовних і мовленнєвих умінь та навичок, готовності використовувати засоби мови й мовлення з метою одержання і передачі інформації зокрема:

- закріпити й розширити знання про українську мову (її лексичний склад та граматичну систему) як основу для формування мовних і мовленнєвих умінь та навичок;
- сприяти збагаченню словникового запасу, розвитку та вдосконаленню граматичної будови мовлення;
- забезпечувати засвоєння орфоепічних і граматичних норм української літературної мови, формувати уміння й навички комунікативного мислення, виправдано користуватися засобами мови в різних ситуаціях;
- удосконалювати орфографічні та пунктуаційні навички.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки і глухі.
2. Букви й інші графічні засоби. Український алфавіт. Співвідношення звуків і букв. звукове значення букв я, ю, є, ї, щ та буквосполучень дз, дзь, дж.
3. Склад. Наголос. Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі. Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі.
4. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних.
5. Найпоширеніші чергування голосних звуків.
6. Найпоширеніші чергування приголосних звуків.
7. Правила вживання апострофа.
8. Правила вживання м'якого знака. Позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків.
9. Написання слів іншомовного походження.
10. Спільнокореневі слова і форми слів. Основа слова і закінчення змінних слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.
11. Вимова і написання префіксів з- (зі-, с-), роз-, без-, пре-, прі-, при-.
12. Змінювання і творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів.
13. Правопис складних і складноскорочених слів.
14. Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів.
15. Синоніми, антоніми, омоніми.
16. Загальноновживані слова. Діалектні та професійні слова. Стилiстична диференція української лексики. Запозичені слова.
17. Поняття про фразеологізми. Типи фразеологізмів. Джерела української фразеології. Фразеологізми в ролі членів речення.
18. Поняття про самостійні та службові частини мови.
19. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
20. Назви істот і неістот, загальні і власні назви.
21. Рід, число, відмінок іменників.

22. Відміни іменників. Правопис відмінкових закінчень іменників.
23. Невідмінювані іменники. Способи творення іменників.
24. Правопис найуживаніших суфіксів іменників. Велика буква у власних назвах.
25. Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
26. Якісні, відносні та присвійні прикметники.
27. Ступені порівняння прикметників, їх утворення.
28. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників.
29. Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.
30. Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні (власне кількісні, неозначено-кількісні, дробові, збірні) і порядкові. Числівники прості, складні і складені.
31. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Правопис числівників.
32. Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників.
33. Відмінювання займенників. Правопис займенників.
34. Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова.
35. Способи дієслова (дійсний, умовний, наказовий). Види дієслів (доконаний і недоконаний). Часи дієслів.
36. Дієслова I і II дієвідмін. Особа і число. Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Правопис дієслів.
37. Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення.
38. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові дієслівні форми на -но, -то. Правопис дієприкметників.
39. Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного і недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот. Правопис дієприслівників.

40. Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників. Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення. Правопис прислівників.
41. Прийменник як службова частина мови. Непохідні і похідні прийменники. Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.
42. Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності. Групи сполучників за будовою. Правопис сполучників окремо і через дефіс.
43. Частка як службова частина мови. Формотворчі, слотворчі та модальні частки. Написання часток. Не і ні з різними частинами мови.
44. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.
45. Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного члена.
46. Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення.
47. Члени речення (підмет і присудок; додаток, означення, обставини), способи їх вираження та різновиди. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот.
48. Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом та присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.
49. Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні й неповні речення. Тире в неповних реченнях.
50. Однорідні члени речення. Узагальнювальне слово при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення. Розділові знаки при однорідних членах речення.
51. Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки в них.
52. Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнювальні). Розділові знаки при відокремлених членах.
53. Складне речення, його типи. Складносурядне речення. Розділові знаки в складносурядних реченнях.
54. Складнопідрядне речення із сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень. Розділові знаки в складнопідрядних реченнях.
55. Складне речення з кількома підрядними.

56. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні. Складне речення з різними видами зв'язку, розділові знаки в ньому.

57. Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог. Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.

58. Основні вимоги до мовлення: змістовність, послідовність, багатство, точність, доречність, виразність, правильність. Мовленнєві помилки.

59. Поняття про текст. Поділ тексту на абзаци. Мовні засоби зв'язку речень у тексті.

60. Поняття про стилі мовлення: розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий і публіцистичний.

ВИМОГИ ДО РІВНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Вступники, які проходять співбесіду, повинні:

- розрізняти звуки мови, визначати голосні й приголосні звуки, їх характеристику, ділити слово на склади, розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування звуків;
- розпізнавати вивчені орфограми і пояснювати їх за допомогою правил; правильно писати слова з вивченими орфограмами;
- відділяти закінчення від основи, добирати спільнокореневі слова, розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, визначати спосіб творення слів;
- пояснювати відомі слова, добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; пояснювати значення фразеологізмів, крилатих висловів;
- розпізнавати частини мови, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль;
- розрізняти словосполучення й речення, визначати типи підрядного зв'язку в словосполученні; · визначати структуру речення, вид речення, правильно ставити розділові знаки й обґрунтовувати їх постановку;
- визначати в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, замінювати пряму мову непрямою;
- розпізнавати стилі мовлення, визначати особливості кожного з них

Абітурієнт повинен знати: мовні норми сучасної української літературної мови (орфографічні, орфоепічні, лексичні, граматичні, стилістичні, пунктуаційні); мовленнєві норми (етику й етикет спілкування).

Абітурієнт повинен вміти: вільно володіти усною та писемною формами української літературної мови, правильно і грамотно писати й говорити, формулювати й виголошувати свої думки, підтримувати діалог.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ УСНИХ ВІДПОВІДЕЙ АБІТУРІЄНТІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

При оцінюванні усної відповіді потрібно керуватись такими критеріями:

1. Повнота і правильність відповіді.
2. Ступінь усвідомлення, розуміння вивченого.
3. Мовленнєве оформлення відповіді. Відповідь повинна бути зв'язним, логічно послідовним повідомленням на певну тему, виявляти вміння застосовувати визначення, правила до конкретних випадків.

Зараховано ставиться, якщо абітурієнт:

1. Ґрунтовно і правильно викладає вивчений матеріал.
2. Виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади.
3. Викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.

Не зараховано ставиться, якщо абітурієнт виявляє незнання значної частини вивченого матеріалу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворює їх зміст, непослідовно викладає матеріал, порушує норми літературної мови.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. [Електронний ресурс]: Український правопис. Офіційне видання.— URL: <https://mova.gov.ua/storage/app/sites/19/2026/rishennja-komisiji/01-03/sdm-ukrayinskii-pravopis-vidannia.pdf> (Дата звернення: 18.05.2026).
2. Авраменко О.М. Українська мова : підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти. – Київ : Грамота, 2022.
3. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова : підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти. – Київ : Генеза, 2022.
4. Глазова О.П. Українська мова : підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти. – Київ : Освіта, 2022.
5. Єрмоленко С.Я., Сичова В.Т., Жук Г.Т. Українська мова : підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти. – Київ : Грамота, 2022.
6. Український правопис. – Київ : Наукова думка, 2019.
7. Орфографічний словник української мови. – Київ : Довіра, 2021.
8. Українська мова. Практичний довідник. – Київ : Літера ЛТД, 2023.
9. Українська мова. Тестові завдання. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2024.
10. Українська мова. Комплексна підготовка до вступу та ДПА. – Київ : Літера ЛТД, 2024.
11. Збірник диктантів з української мови для 5–9 класів. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2023.
12. Словник труднощів української мови / за ред. С.Я. Єрмоленко. – Київ : Освіта, 2020.
13. Культура української мови : довідник / за ред. О.Д. Пономарева. – Київ : Либідь, 2020.
14. Українська мова і література : довідник для абітурієнтів та школярів / уклад. О.М. Авраменко. – Київ : Грамота, 2024.
15. Авраменко О.М. 100 експрес-уроків української. – Київ : Книголав, 2021.
16. Авраменко О.М. Українська за 20 уроків. – Київ : Книголав, 2021.
17. Пономарів О.Д. Культура слова : мовностилістичні поради. – Київ : Либідь, 2020.
18. Антисуржик : вчимося ввічливо поводитися з українською мовою / за ред. О.Д. Пономарева. – Київ : Центр навчальної літератури, 2021.
19. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – Київ : Освіта, 2021.
20. Караванський С. Секрети української мови. – Львів : Априорі, 2020.
21. Авраменко О.М. Українська мова та література. Збірник тестових завдань для підготовки до вступних випробувань. – Київ : Грамота, 2024.

**ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

Індивідуальна усна співбесіда з української мови буде проводитися за різнорівневими завданнями, які допоможуть оцінити рівень навчальних досягнень з предмету і дадуть змогу абітурієнтові виконати те завдання, яке під силу саме для нього та відповідає його здібностям.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Рівень	Вимоги до абітурієнта	Бали
I рівень	Абітурієнт володіє матеріалом на початковому рівні, відтворює значну його частину	0 - 5
	Абітурієнт володіє матеріалом та окремими навичками його застосування	6 - 10
	Абітурієнт володіє матеріалом, відтворює значну його частину	11 - 20
II рівень	Абітурієнт володіє навчальним матеріалом, але допускає окремі грубі помилки	0 - 10
	Абітурієнт добре володіє навчальним матеріалом, але допускає незначні помилки	11 - 20
	Абітурієнт добре володіє навчальним матеріалом, однак припускається окремих недоліків	21 - 30
III рівень	Абітурієнт самостійно будує послідовний, повний текст, висловлює власну думку, але допускає недоліки	0 - 15
	Абітурієнт самостійно будує послідовний, повний текст, висловлює власну думку, вміє пов'язати обговорювану тему із власним досвідом	16 - 30
	Абітурієнт самостійно створює яскраве оригінальне висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації, аналізує різні погляди, добирає переконливі аргументи, розповідь відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю	31 - 50

Максимальна кількість балів - 100

**ЗРАЗОК ЗАВДАНЬ
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

I рівень

- Що називається граматичною основою? Знайти граматичну основу в реченні.

В чагарниках низькорослих акацій посвистували червоногруді снігурі (Ю. Збанацький).

II рівень

- Визначити тип складного речення. Пояснити вживання розділових знаків у реченні.

Повний місяць стояв над степом, через нього перепливали легкі хмаринки, і здавалося, що місяць котився морем, занурюючись у шумовиння. (Ю. Яновський).

III рівень

- Скласти усний твір-розповідь на тему: “Моя Батьківщина – Україна” (обсяг 5-7 речень)